

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN 2545-3998

DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ, КНИЖЕВНИ
И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC, LITERARY
AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 5, NO 9, STIP, 2020

ГОД. V, БР. 9
ШТИП, 2020

VOL. V, NO 9
STIP, 2020

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. 5, Бр. 9
Штип, 2020

Vol. 5, No 9
Stip, 2020

PALMK, VOL 5, NO 9, STIP, 2020
DOI: <https://doi.org/10.46763/palim209>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,
Република С. Македонија

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Република С. Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Република С. Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија
Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија
Горан Калоѓера, Универзитет во Ријека, Хрватска
Дејан Дуриќ, Универзитет во Ријека, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капaso, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Ѓурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Нагале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,
Republic of N. Macedonia

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, United States of America
Tole Belcev, Goce Delcev University, Republic of N. Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delcev University, Republic of N. Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Georgeta Rata, Banat University, Romania
Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania
Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia
Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia
Sándor Czegledi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey
Elena Daradanova, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruysse, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Даница Гавриловска-Атанасовска (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип, С. Македонија

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Danica Gavrilovska-Atanasovska (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST

EDITORIAL COUNCIL

Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip, N. Macedonia

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

BIBLIOGRAPHIC INFORMATION

Journal Name	PALIMPSEST International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research
Abbreviation	PALMK
ISSN (print)	2545-398X
ISSN (online)	2545-3998
Knowledge field:	UDC 81
UDC code	UDC 82 UDC 008
Article Format	HTML/ PDF; PRINT/ B5
Article Language	Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish, Italian
Type of Access	Open Access e-journal
Type of Review	Double-blind peer review
Type of Publication	Electronic version and print version
First Published	2016
Publisher	Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip, Republic of N. Macedonia
Frequency of Publication	Twice a year
Subject Category	Language and Linguistics, Literature and Literary Theory, Education, Cultural Studies
Chief Editor	Ranko Mladenoski
Country of Origin	Republic of N. Macedonia
Online Address	http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL
E-mail	palimpsest@ugd.edu.mk
Profiles	Academia.edu https://www.ugd.academia.edu/PALIMPSESTПАЛИМПСЕСТ Research Gate https://www.researchgate.net/profile/Palimpsest_Palimpsest2 Facebook Palimpsest / Палимпсест Twitter https://twitter.com/palimpsest-22 SCRIBD https://www.scribd.com/user/359191573/Palimpsest-Палимпсест BIBLIOGRAPHIC

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

11 ПРЕДГОВОР

Билјана Ивановска, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Biljana Ivanovska, editor of “Palimpsest”

ЈАЗИК / LANGUAGE

15 Milena Sazdovska-Pigulovska

DEFINITION AND CLASSIFICATION OF PHRASEOLOGICAL EXPRESSIONS AND PROBLEMS OF IDIOMATIC EQUIVALENCE IN TRANSLATION

29 Милена Касапоска-Чадловска

НЕКОИ ФРАНЦУСКИ КОНСТРУКЦИИ СО НЕЗАДОЛЖИТЕЛЕН АТРИБУТ НА ДИРЕКТЕН ОБЈЕКТ И НИВНИТЕ МАКЕДОНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Milena Kasaposka-Chadlovska

SOME FRENCH CONSTRUCTIONS WITH OPTIONAL DIRECT OBJECT ATTRIBUTE AND THEIR MACEDONIAN EQUIVALENTS

41 Mariantonia Tramite

HIKIKOMORI: ANALISI LINGUISTICA E PROPOSTE DI TRADUZIONE IN LINGUA ITALIANA DI UN NEOLOGISMO 2.0

Mariantonia Tramite

HIKIKOMORI: LINGUISTIC ANALYSIS AND TRANSLATION SUGGESTIONS IN ITALIAN LANGUAGE OF A 2.0 NEOLOGISM

53 Eleonora Fois

THE RENDITION OF METAPHORS AND THE TRANSLATOR'S INFLUENCE IN THE ENGLISH TRANSLATION OF GRAZIA DELEDDA'S LA MADRE

67 Gülşen Yılmaz

“SÜNGÜ” KELİMESİNİN ETİMOLOJİSİ ÜZERİNE

Gülşen Yılmaz

THE ETYMOLOGY OF THE WORD “SÜNGÜ”

75 Марија Леонтик

ЗБОРОВНИТЕ ГРУПИ СО ПОСТПОЗИЦИЈА ВО ТУРСКИОТ ЈАЗИК И НИВНОТО ПРЕДАВАЊЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Marija Leontik

WORD GROUPS WITH A POSTPOSITION IN TURKISH LANGUAGE AND THEIR EQUIVALENCE IN MACEDONIAN LANGUAGE

- 87 Виолета Јанушева**
ПЕРИФРАЗИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК
Violeta Janusheva
THE PERIPHRASES IN MACEDONIAN STANDARD LANGUAGE
- 99 Silvana Neshkovska**
THE RHETORIC BEHIND POLITICAL RESIGNATION SPEECHES
- 113 Мери Лазаревска**
НИТУ АНГЛИСКИ НИТУ МАКЕДОНСКИ (КРАТКА АНАЛИЗА
НА АНГЛИЗМИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И НИВНА /НЕ/
ОПРАВДАНОСТ)
Meri Lazarevska
NEITHER ENGLISH NOR MACEDONIAN (SHORT ANALYSIS OF THE
ENGLISH BORROWINGS IN THE MACEDONIAN LANGUAGE AND THEIR
/NON/JUSTIFICATION)

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

- 123 Chiara Fusco**
VICO E LA CONTEMPORANEITÀ: VISIONI DELLA LETTERATURA IN
VICO, QUASIMODO E MONTALE
Chiara Fusco
VICO AND CONTEMPORANEITY: VISIONS OF LITERATURE IN VICO,
QUASIMODO AND MONTALE
- 135 Mirko Mondillo**
«ADESSO TU MI DICI COSA VUOI FARE DI ME». TIMIRA. ROMANZO
METICCIO E L'IPERMODERNO ITALIANO
Mirko Mondillo
«NOW YOU TELL ME WHAT YOU WANT TO DO ABOUT ME». TIMIRA.
ROMANZO METICCIO AND THE ITALIAN HYPERMODERNITY
- 149 Marcella Di Franco**
IL LIRISMO NOSTALGICO E L'ALIENAZIONE MODERNA IN CORRADO
ALVARO
Marcella Di Franco
NOSTALGIC LYRISM AND MODERN ALIENATION IN CORRADO ALVARO
- 161 Марија Ѓорѓиева Димова**
МЕМОРИЈАТА НА РОМАНОТ, РОМАНОТ КАКО МЕМОРИЈА
Marija Gjorgjieva Dimova
THE MEMORY OF THE NOVEL, THE NOVEL AS A MEMORY

- 171 Славчо Ковилоски**
КРВТА НЕ Е ВОДА: НАРОДНАТА ПЕЈАЧКА ДАФА ЦЕПЕНКОВА
Slavcho Koviloski
BLOOD IS THICKER THAN WATER - THE INTERPRETER OF FOLK SONGS: DAFA CEPENKOVA
- 179 Маријана Горгиева-Ристевска, Ранко Младеноски**
СЕМИОЛОГИЈА НА НЕАНТРОПОМОРФНИОТ ЛИК ВО РОМАНОТ „ЌЕРКАТА НА МАТЕМАТИЧАРОТ“ ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ
Marijana Gorgieva-Ristevska, Ranko Mladenoski
THE SEMIOLOGY OF THE NON-ANTHROPOMORPHIC CHARACTERS FROM THE NOVEL “THE MATHEMATICIAN’S DAUGHTER” BY VENKO ANDONOVSKI
- КУЛТУРА / CULTURE**
- 193 Ана Stefanovska**
VIRTUAL REALITY AND READING CITIES: GPS-BASED APPLICATIONS AS A NEW FORM OF LITERARY TOURISM
- 201 Оља Стојкова**
ПРЕДАТОРСКО ИЗДАВАШТВО
Olja Stojkova
PREDATORY PUBLISHING
- 213 Екатерина Намичева, Петар Намичев**
ТРАДИЦИОНАЛНАТА АРХИТЕКТУРА – МОДЕЛИ НА ЗАШТИТА И ЗАЧУВУВАЊЕ НА ФУНКЦИЈАТА
Ekaterina Namicheva, Petar Namichev
TRADITIONAL ARCHITECTURE – MODELS OF PROTECTION AND PRESERVATION OF FUNCTION
- МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY**
- 225 Нина Даскаловска**
ПРИОДИ И АКТИВНОСТИ ЗА ИНТЕГРИРАЊЕ НА ВОКАБУЛАРОТ ВО НАСТАВАТА
Nina Daskalovska
APPROACHES AND ACTIVITIES FOR INTEGRATING VOCABULARY IN LANGUAGE INSTRUCTION
- 239 Blerina Nuhi, Brikena Xhaferi**
EVALUATING CRITICAL THINKING COMPONENT OF HIGH SCHOOLS IN SKOPJE

253 Arbnora Sulejmani, Brikena Xhaferi

TECHNIQUES WHICH PROMOTE CRITICAL THINKING IN ELT – A STUDY CONDUCTED IN HIGH SCHOOLS OF SKOPJE

265 Марија Гркова

ОБЈЕКТИВНИ ТЕСТОВИ ЗА МЕРЕЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ И ТЕСТИРАЊЕТО ВО НАСТАВАТА

Marija Grkova

THE CLASSROOM TEST AND THE OBJECTIVE TESTS FOR MEASURING STUDENTS ACHIEVEMENTS

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

277 Кирил Трајчев

РУСКАТА ПОТРАГА ПО БОЖЈАТА МУДРОСТ

Kiril Trajchev

RUSSION QUEST FOR THE WISDOM OF GOD

291 Monika Zázrivcová

COMPTE-RENDU : « LES INTERFÉRENCES LINGUISTIQUES DU FRANÇAIS SUR LE SLOVAQUE. L'EXEMPLE DU SYSTÈME VERBAL », PAR LUCIA RÁČKOVÁ ET FRANÇOIS SCHMITT

Monika Zázrivcová

REVIEW: “LES INTERFÉRENCES LINGUISTIQUES DU FRANÇAIS SUR LE SLOVAQUE. L'EXEMPLE DU SYSTÈME VERBAL” (FRENCH LINGUISTIC INTERFERENCES ON SLOVAK. THE EXAMPLE OF THE VERBAL SYSTEM), BY LUCIA RÁČKOVÁ AND FRANÇOIS SCHMITT

295 Ранко Младеноски, Софија Иванова

СОВРЕМЕНАТА КНИЖЕВНОСТ МЕЃУ ЗАПАДНИОТ АНТРОПОЦЕНТРИЗАМ И ИСТОЧНАТА ТЕОДИЦЕЈА

Ranko Mladenoski, Sofija Ivanova

CONTEMPORARY LITERATURE BETWEEN ANTHROPOCENTRISM AND EASTERN THEODICY

ДОДАТОК / APPENDIX

311 ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ

ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“

CALL FOR PAPERS

FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

ПРЕДГОВОР

Почитувани читатели,

Со објавувањето на деветтиот број на списанието „Палимпсест“ се одбележува и потврдува неговото петгодишно постоење. Тековниот број на ова списание обработува теми кои се однесуваат на областите јазик, книжевност, методика на наставата и културологија и тие се напишани на македонски, англиски, италијански и турски јазик. Тематските области што ги покриваат овие статии се доволно разнолики да го привлечат вниманието на нашите колеги, наставници, студенти, но и доволно мотивирачки да го одржат современиот чекор со актуелните феномени на истражување од горенаведените области. Од објавените трудови во овој број како најбројни се јавуваат авторите од Македонија (Милена Саздовска-Пигуловска, Милена Касапоска-Чадловска, Марија Леонтиќ, Виолета Јанушева, Силвана Нешковска, Мери Лазаревска, Марија Ѓорѓиева Димова, Славчо Ковилоски, Маријана Ѓорѓиева-Ристевска, Ана Стефановска, Оља Стојкова, Екатерина Намичева, Петар Намичев, Нина Даскаловска, Блерина Нухи, Арбнора Сулејмани, Брикена Џафери, Марија Ѓркова, Кирил Трајчев, Ранко Младеноски, Софија Иванова), потоа од Словачка Моника Зазривчова (Monika Zázrivcová), од Австрија Мариантониа Трамита (Mariantonia Tramite), од Италија Елеонора Фоа (Eleonora Fois), Кјара Фуско (Chiara Fusco), Мирко Мондило (Mirco Mondillo), Марчела ди Франко (Marcella Di Franco) и од Турција Ѓулшен Јилмаз (Gülşen Yılmaz).

Доминантен јазик на статиите во овој број е македонскиот јазик, што го толкувам како наш стремеж во борбата за негово негување и зачувување како наше најголемо културно наследство, како и желбата и намерата обработените тематски содржини да бидат лесно достапни за сите заинтересирани на територијата на целата наша држава. Сепак, се јавува неопходност и од актуелизација и популаризација и на другите јазици, што укажува на фактот дека светот на јазиците е огромен и дека многу аспекти од јазиците треба да се анализираат и да се објаснат. Тоа ја покажува важноста и значењето на странските јазици во современите емпириски текови во науката за јазикот, во науката за книжевноста, методиката на наставата и во културологијата.

Како резултат на електронската достапност на ова списание и на активностите на Уредувачкиот одбор, Редакцискиот совет, рецензентите, јазичните и техничките уредници, горди сме да истакнеме дека присуството на научноистражувачки статии од различни земји од светот говори за неговата актуелност и популарност. Сите што се вклучени во создавањето на ова списание несебично се ангажираат за неговото подобрување и со своите сугестии и добронамерни критики и дискусии влијаат доволно инспиративно да привлечат современи и модерни истражувачки публикации кои ќе најдат на уште поголема читателска публика во иднина, со што современите истражувања ќе бидат широко достапни и ќе овозможат размена на знаења, идеи, како и на научни и стручни достигнувања.

Билјана Ивановска, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Dear readers,

The ninth issue of “Palimpsest” marks and confirms the journal’s five year existence. The current issue of the journal covers topics related to the fields of language, literature, teaching methodology and culturology, and they are written in Macedonian, English, Italian and Turkish. The thematic areas covered by these articles are diverse enough to attract the attention of our colleagues, teachers and students, and at the same time motivating enough to keep up with the current phenomena of research in the aforementioned areas. From the published articles in this issue, the authors from Macedonia appear as the most numerous, such as Milena Sazdovska-Pigulovska, Milena Kasaposka-Chadlovska, Marija Leontik, Violeta Janusheva, Silvana Neshkovska, Meri Lazarevska, Marija Gjorgjieva Dimova, Slavco Koviloski, Marijana Gorgieva-Ristevska, Ana Stefanovska, Olja Stojkova, Ekaterina Namicheva, Petar Namichev, Nina Daskalovska, Blerina Nuhi, Arbnora Sulejmani, Brikena Xhaferi, Marija Grkova, Kiril Trajcev, Ranko Mladenoski, Sofija Ivanova, then from Slovakia Monika Zázrivcová, from Austria Mariantonina Tramite, from Italy Eleonora Fois, Chiara Fusco, Mirco Mondillo, Marcella Di Franco and from Turkey Gülşen Yılmaz.

The dominant language of the articles in this issue is the Macedonian language, which I recognize as our aspiration in the struggle for its nurturing and preservation of our greatest cultural heritage, as well as the desire and intention to make the thematic contents to be easily accessible to anyone concerned throughout our country. However, there is a need for actualization and popularization of other languages, which points to the fact that the world of languages is vast, therefore, many aspects of languages ought to be analyzed and explained. This actually proves the importance and significance of foreign languages in contemporary empirical currents in the science of language, literature, teaching methodology and culturology.

As a result of the electronic availability of this journal and the activities of the Editorial board, the reviewers, the linguistic and technical editors, we are proud to point out that the presence of scientific research articles written by authors from different countries of the world speaks of its relevance and popularity. Everyone involved in the creation of this journal is selflessly committed to its improvement and with their suggestions, well-intentioned reviews and discussions influence the submission of contemporary and modern research articles that will attract even a larger readership in the future, so that contemporary research will be widely available and will enable the exchange of knowledge, ideas, as well as scientific and professional achievements.

Biljana Ivanovska, Editor of Palimpsest

ЗБОРОВНИТЕ ГРУПИ СО ПОСТПОЗИЦИЈА ВО ТУРСКИОТ ЈАЗИК И НИВНОТО ПРЕДАВАЊЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Марија Леонтиќ

Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
marija.leontik@ugd.edu.mk

Апстракт: Зборовната група (синтагма) со постпозиција (*edat grubu*) се образува од именски збор и од постпозиција. Пр. *Ali ile/со Али*. Во овој труд ќе се обработуваат зборовните групи со постпозиција и нивното предавање во македонскиот јазик.

Клучни зборови: *зборовна група, постпозиција, турски јазик, македонски јазик.*

1. Вовед

Во турскиот јазик именските и глаголските видови зборови според одредени правила се редат во зборовни групи (синтагми) и учествуваат во образувањето на реченицата. Зборовната група е непредикативна синтаксичка единица што се состои од повеќе зборови наредени едни до други според определени правила. Во турската граматика називот на зборовната група се формира според главниот член. Според ова во турскиот јазик ги имаме следните зборовни групи: зборовна група со извик (*ünlem grubu, hitar grubu*), зборовна група со титула (*unvan grubu*), зборовна група со сложена именка (*birleşik isim grubu*), зборовна група со придавка (*sifat tamlaması*), зборовна група со број (*sayı grubu*), зборовна група со хендијада (*tekrar grubu*), зборовна група со присвоен суфикс (*iyelik grubu*), зборовна група со именка (*isim tamlaması*), зборовна група на припадност (*aitlik grubu*), зборовна група со постпозиција (*edat grubu*), зборовна група со сврзник (*bağlama grubu*), скратени зборовни групи (*kısaltma grupları*), зборовна група со сложен глагол (*birleşik fiil grubu*), зборовна групи со глаголска именка (*isim-fiil grubu*), зборовни групи со глаголска придавка (*sifat-fiil grubu*) и зборовна група со глаголски прилог (*zarf-fiil grubu*).

Во македонскиот јазик се употребуваат термините (именска) синтагма, фраза и група, но ние во овој труд ќе го употребуваме терминот *зборовна група*, бидејќи во турскиот јазик зборовните групи може да се образуваат со именски и со глаголски видови зборови.

Во овој труд ќе се опише зборовната група со постпозиција (*edat grubu*) во турскиот јазик и ќе се приложи нејзиното предавање во македонскиот јазик.

2. Зборовна група со постпозиција во турскиот јазик (Edat Grubu)

Зборовната група со постпозиција во турскиот јазик се образува со еден именски збор (именка, глаголска именка, заменка, придавка, глаголска придавка, прилог) и една постпозиција. Во оваа зборовна група постпозицијата секогаш следи по именскиот збор.

Зборовна група со постпозиција (Edat Grubu)

именски збор + постпозиција = зборовна група со постпозиција
 isim unsuru + çekim edatı = edat grubu

Во зборовната група со постпозиција главно се користат постпозициите¹ како *başka/освен; beri/од (пред); dair/за; dek/до; diye/за, за да; dolayı/поради, заради; doğru/кон; gayri/освен; gibi/како; göre/според, по; evvel/пред; için/за, поради, заради; ile/со; kadar/колку, до; karşı/против, наспроти, кон; karşı/против, наспроти; nazaran/според, спрема; önce/пред; ötürü/поради, заради; rağmen/наспроти, спротивно; sonra/по, потоа, после; üzere/да, за да; üzre/на; уана/за* коишто следат по именскиот збор.

Постпозициите при поврзување со именските зборови може да ги имаат следниве значења во зборовната група со постпозиција: припадност, поврзаност (*dair/за, üzerine/на*), сличност, идентичност, истоветност, еднаквост (*gibi/како, üzere, üzre/на*), својственост, особеност (*başka/освен, gayri/освен*), заедништво, средство (*ile/со*), количество, степен (*kadar/колку*), соодветност, врска, однос (*göre/според, nazaran/според, üzere/на*), причина, цел (*için/за, diye/за, за да, dolayı/поради, üzere/на, üzre/на*), спротивност, споредување (*karşı/наспроти, karşı/против, rağmen/спротивно*), правец (*kadar/до, değin/до, doğru/кон, karşı/кон, уана/за*), претходност, подоцнежност, време (*önce/пред, evvel/пред, sonra/по, beri/од*). Од гореизложеното може да се согледа дека една постпозиција може да развие различни значења (пр. *bana karşı/наспроти мене; kadına karşı/кон жена*), но и различни постпозиции може да развијат исто или слично значење (пр. *öğrenci için/за ученик, size dair/за вас*) при поврзување со именскиот збор во зборовната група со постпозиција.

Во зборовната група со постпозиција, именскиот збор може да се наоѓа во различни падежи (номинатив, датив, аблатив, генитив). Според ова, можеме да разликуваме постпозиции што доаѓаат по именски збор во номинатив, датив или аблатив и постпозиции што доаѓаат по заменки во генитив.

Постпозициите што бараат номинативна именска форма се: *diye/за, за да; için/за, поради, заради; ile/со; gibi/како; kadar/колку; üzre/на*. Пр. *öğrenci ile/со ученик; bunlar için/за овие, çocuk gibi/како дете, deniz kadar/колку море, kitap diye/ за книга*. Личните заменки само во трето лице множина се врзуваат за постпозициите *ile/со, için/за* во номинатив (пр. *onlar+ø ile/со нив, onlar+ø için/за нив*), а показните заменки само во множина се поврзуваат со

¹ Постпозициите се наредени по азбучен редослед.

постпозициите *ile/co*, *için/за* во номинатив (*bunlar+ø ile/co* овие, *şunlar+ø ile/co* тие, *onlar+ø ile/co* оние, *bunlar+ø için/за* овие, *şunlar+ø için/за* тие, *onlar+ø için/за* оние).

Постпозициите *dair/за*; *dek/до*; *değın/до*; *doğru/кон*; *göre/според, по*; *kadar/колку, до*; *karşı/против, наспроти, кон*; *karşın/против, наспроти*; *nazaran/според, спрема*; *rağmen/наспроти, спротивно* се употребуваат по именка и замена кои ги имаат дативните падежни наставки -A (-а, -е). Пр. *göğе dek/до* небо; *öğretmene göre/според* наставник; *mutluluğа doğru/кон* среќа; *size rağmen/наспроти* вас; *onlara karşı/против* нив, *наспроти* нив, *кон* нив.

Постпозициите *başka/освен*; *beri/од (пред)*; *dolayı/поради, заради*; *gayri/освен*; *evvel/пред*; *önce/пред*; *ötürü/поради, заради*; *sonra/по*; *yana/за* се користат по именка и по замена кои ги имаат аблативните падежни наставки -DAn (-дан, -ден). Пр. *okuldan önce/пред* училиште; *parktan evvel/* пред парк; *dersten sonra/по* час, *после* час; *sevinçten ötürü/поради* радост, *заради* радост; *bundan dolayı/поради* овој; *iyilikten yana/за* добрина; *senden yana/за* тебе; *senden gayri/освен* тебе.

Постпозициите *diye/дека*; *gibi/како*; *için/за*; *ile/co*; *kadar/колку* бараат замена со генитивната наставка -In (-in, -in, -un, -ün). Пр. *bizim diye/дека* е наш; *sizin gibi/како* вас; *onun için/за* него, *за* неа; *benim ile/co* мене; *senin kadar/колку* тебе.

Во зборовната група со постпозиција може да има повеќе од еден именски збор. Пр. *oğlanlar, kızlar için / за* момчиња, девојки; *yazarlar, ressamlar, oyuncular gibi / како* писатели, сликари, актери.

Во зборовната група со постпозиција, именскиот елемент може да биде друга зборовна група. Пр. *uçan balonlar gibi / како* летечки балони (во оваа зборовна група со постпозиција именскиот елемент *uçan balonlar/летечки* балони во турскиот јазик претставува зборовна група со придавка/sıfat tamlaması); *kitap okumak için / за* читање книга (во оваа зборовна група со постпозиција именскиот елемент *kitap okumak/читање* книга, во турскиот јазик претставува зборовна група со глаголска именка/isim-fiil grubu);

Во зборовната група со постпозиција, именскиот елемент може да биде претставен и со реченица. Пр. *Seni arasin diye gönderdim. /* Го испратив за да те бара тебе (во оваа зборовна група со постпозиција именскиот елемент во номинатив *seni arasin/те* бара тебе, претставува реченица).

Зборовната група со постпозиција може да се наоѓа и во рамките на друга зборовна група. Пр. *Başarıya göre armağan / подарок* според успех (*başarıya göre armağan/подарок* според успех е зборовна група со придавка/sıfat tamlaması, *başarıya göre/според* успех е зборовна група со постпозиција); *sağlık için dinlenmek / одморање* за здравје (*sağlık için dinlenmek/одморање* за здравје е зборовна група со глаголска именка/isim-fiil grubu, *sağlık için/за* здравје е зборовна група со постпозиција); *çocuk gibi sevinen / израдуван* како дете (*çocuk gibi sevinen / израдуван* како дете е зборовна група со глаголска придавка/ sıfat-fiil grubu, *çocuk gibi/како* дете е зборовна група со постпозиција); *okula doğru yürüyünce / чекорејќи* кон училиште (*okula doğru yürüyünce / чекорејќи* кон училиште е зборовна група со глаголски прилог/zarf-fiil grubu, *okula doğru/кон* училиште е зборовна група со постпозиција).

Кај зборовната група со постпозиција во турскиот јазик акцентот паѓа на именскиот збор. Пр. *kuşlar gibi* / како птици; *insanlar için* / за луѓе.

3. Предавањето на зборовната група со постпозиција од турски на македонски јазик

Бидејќи еквивалент на турските постпозиции се македонските предлози, прилози, сврзници и слично зборовната група со постпозиција од турскиот во македонскиот јазик се предава на различни начини.

Постпозициите *ile/co*; *için/za*; *gibi/како*; *kadar/колку*; *diye/за (да)*; *üzre/на*, *üzere/за*, *при* што во зборовната група со постпозиција бараат номинативна именска или заменска форма во македонскиот јазик може да се предадат на следниот начин: **а) со општозависна именска група која содржи предлози**: ● *bilgisayar ile/co* компјутер; *bunlar ile/co* овие; *şunlar ile/co* тие, *onlar ile/co* оние, *biri ile/co* еден, со некој; *birileri ile/co* едни, со некои; *bazısı ile/co* некој; *bazıları ile/co* некои; *herkes ile/co* секој; ● *öğrenci için/за* ученик; *bunlar için/за* овие; *şunlar için/за* тие; *onlar için/за* оние; *biri için/за* еден, за некој; *birileri için/за* едни, за некои; *bazısı için/за* некој; *bazıları için/за* некои; *herkes için/за* секој; ● *ayak üzre/на* нозе; *yol üzre/на* пат; ● *kalmak üzere/за* останување; *sormak üzere/при* прашување; ● *sınav diye/за* испит; **б) со дел-реченица**: ● *bunlar diye/за* овие да; *şunlar diye/за* тие да; *onlar diye/за* оние да; *kim diye/за* кој да; *kimler diye/за* кои да; *ne diye/за* што да; *neler diye/за* што сè да; *kendi diye/за* самиот да; *kendileri diye/за* самите да; **в) со прилошка определба**: ● *öğretmen gibi/како* наставник; *bunlar gibi/како* овие; *şunlar gibi/како* тие; *onlar gibi/како* оние; *biri gibi/како* еден, како некој; *birileri gibi/како* едни, како некои; *bazısı gibi/како* некој; *bazıları gibi/како* некои; *herkes gibi/како* секој; ● *kitap kadar/колку* книга; *bu kadar/колку* ова; *şu kadar/колку* тоа; *o kadar/колку* она; *bunlar kadar/колку* овие; *şunlar kadar/колку* тие; *onlar kadar/колку* оние; *biri kadar/колку* еден, колку некој; *birileri kadar/колку* едни, колку некои; *bazısı kadar/колку* некој; *bazıları kadar/колку* некои; *herkes kadar/колку* секој.

Постпозициите *göre/според*, *no*; *kadar/до*; *karşı/против*, *наспроти*, *кон*; *karşın/противно*, *спротивно*, *наспроти*; *doğru/кон*; *rağmen/наспроти*, *спротивно*; *nazaran/според*, *спрема*, *сообразно*; *dek/до*; *değin/до*; *dair/за*, *во врска со* што во зборовната група со постпозиција се употребуваат по именка и замена во датив во македонскиот јазик може да се предадат со општозависна именска група која содржи предлози: ● *danışmana göre/според* советникот; *bana göre/според* мене; *sana göre/според* тебе; *ona göre/според* него, според неа; *bize göre/според* нас; *size göre/според* вас; *onlara göre/според* нив; *buna göre/според* ова; *şuna göre/според* тоа; *ona göre/според* она; *bunlara göre/според* овие; *şunlara göre/според* тие; *onlara göre/според* оние; *birine göre/според* еден, според некој; *birilerine göre/според* едни, според некои; *bazısına göre/според* некој; *bazılarına göre/според* некои; *herkese göre/според* секој; ● *okula kadar/до* училиште; *bana kadar/до* мене; *sana kadar/до* тебе; *ona kadar/до* него, до неа; *bize kadar/до* нас; *size kadar/до* вас; *buna kadar/до* ова; *şuna kadar/до* тоа; *ona kadar/до* она; *bunlara kadar/до* овие; *şunlara kadar/до* тие; ● *eve karşı/наспроти* куќа; *bana karşı/наспроти* мене, против мене, кон мене;

sana karşı/наспроти тебе, против тебе, кон тебе; ona karşı/наспроти него, наспроти неа, против него, против неа, кон него, кон неа; bize karşı/наспроти нас, против нас, кон нас; size karşı/наспроти вас, против вас, кон вас; onlara karşı/наспроти нив, против нив, кон нив; buna karşı/наспроти ова, против ова, кон ова; şuna karşı/наспроти тоа, против тоа, кон тоа; ona karşı/наспроти она, против она, кон она; bunlara karşı/наспроти овие, против овие, кон овие; şunlara karşı/наспроти тие, против тие, кон тие; onlara karşı/наспроти оние, против оние, кон оние; birine karşı/наспроти еден, против еден, кон еден, наспроти некој, против некој, кон некој; birilerine karşı/наспроти едни, против едни, кон едни, наспроти некои, против некои, кон некои; bazısına karşı/наспроти некој, против некој, кон некој; bazılarına karşı/наспроти некои, против некои, кон некои; herkese karşı/наспроти сите, против сите, кон сите; ● eleştirilere karşı/наспроти на критики, наспроти критики; sıcaklığa karşı/наспроти на топлина, наспроти топлина; ● hastaneye doğru/кон болница; bana doğru/кон мене; sana doğru/кон тебе; ona doğru/кон него, кон неа; bize doğru/кон нас; size doğru/кон вас; onlara doğru/кон нив; buna doğru/кон ова; şuna doğru/кон тоа; ona doğru/кон она; bunlara doğru/кон овие; şunlara doğru/кон тие; onlara doğru/кон оние; birine doğru/кон еден, кон некој; birilerine doğru/кон едни, кон некои; bazısına doğru/кон некој; bazılarına doğru/кон некои; herkese doğru/кон секој; ● bilgiye rağmen/наспроти знаење; bana rağmen/наспроти мене, спротивно на мене; sana rağmen/наспроти тебе, спротивно на тебе; ona rağmen/наспроти него, наспроти неа, спротивно на него, спротивно на неа; bize rağmen/наспроти нас, спротивно на нас; size rağmen/наспроти вас, спротивно на вас; onlara rağmen/наспроти нив, спротивно на нив; buna rağmen/наспроти ова, спротивно на ова; şuna rağmen/наспроти тоа, спротивно на тоа; ona rağmen/наспроти она, спротивно на она; bunlara rağmen/наспроти овие, спротивно на овие; şunlara rağmen/наспроти тие, спротивно на тие; onlara rağmen/наспроти оние, спротивно на оние; birine rağmen/наспроти еден, наспроти некој, спротивно на еден, спротивно на некој; birilerine rağmen/наспроти едни, наспроти некои, спротивно на едни, спротивно на некои; bazısına rağmen/наспроти некој, спротивно на некој; bazılarına rağmen/наспроти некои, спротивно на некои; herkese rağmen/наспроти секој, спротивно на секој; ● müdüre nazaran/според директорот, спрема директорот, сообразно директорот; bana nazaran/според мене, спрема мене, сообразно со мене; sana nazaran/според тебе, спрема тебе, сообразно со тебе; ona nazaran/според него, според неа, спрема него, спрема неа; bize nazaran/според нас, спрема нас; size nazaran/според вас, спрема вас; onlara nazaran/според нив, спрема нив; buna nazaran/според ова, спрема ова; şuna nazaran/според тоа, спрема тоа; ona nazaran/според она, спрема она; bunlara nazaran/според овие, спрема овие; şunlara nazaran/според тие, спрема тие; onlara nazaran/според оние, спрема оние; birine nazaran/според еден, според некој, спрема еден, спрема некој; birilerine nazaran/според едни, според некои; bazısına nazaran/според некој, спрема некој; bazılarına nazaran/според некои, спрема некои; herkese nazaran/според секој, спрема секој; ● akşama dek/до вечер; bana dek/до мене; sana dek/до тебе; ona dek/до него, до неа; bize dek/до нас; size dek/до вас; onlara dek/до нив; buna dek/до ова; şuna dek/до тоа;

ona dek/до она; bunlara dek/до овие; şunlara dek/до тие; onlara dek/до оние; birine dek/до еден, до некој; • sabaha deĝin/до утро; bana deĝin/до мене; sana deĝin/до тебе; ona deĝin /до него, до неа; bize deĝin/до нас; size deĝin/до вас; onlara deĝin/до нив; buna deĝin/до ова; şuna deĝin/до тоа; ona deĝin/до она; bunlara deĝin/до овие; şunlara deĝin/до тие; onlara deĝin/до оние; • eve dair/за куќа; bana dair/за мене; sana dair/за тебе; ona dair/за него, за неа; bize dair/за нас; size dair/за вас; onlara dair/за нив; buna dair/за ова; şuna dair/за тоа; ona dair/за она; bunlara dair/за овие; şunlara dair/за тие; onlara dair/за оние; birine dair/за еден, за некој.

Постпозициите *önce/пред; evvel/пред; beri/од (пред); sonra/но; dolayı/поради, заради; ötürü/поради, заради; başka/освен; yana/за; gayri/освен* што во зборовната група со постпозиција се користат по именка и замена во аблатив во македонскиот јазик може да се предадат со *општозависна именска група која содржи предлози*: • *ihtiyarlıktan önce (evvel)/пред старост; benden önce (evvel)/пред мене; senden önce (evvel)/пред тебе; ondan önce (evvel)/пред него, пред неа; bizden önce (evvel)/пред нас; sizden önce (evvel)/пред вас; onlardan önce (evvel)/пред нив; bundan önce (evvel)/пред ова; şundan önce (evvel)/пред тоа; ondan önce (evvel)/пред она; bunlardan önce (evvel)/пред овие; şunlardan önce (evvel)/пред тие; onlardan önce (evvel)/пред оние; birinden önce (evvel)/пред еден, пред некој; birilerinden önce (evvel)/пред едни, пред некои; bazısından önce (evvel)/пред некој; bazılarından önce (evvel)/пред некои; herkesten önce (evvel)/пред секој; • dün den beri/од вчера; saat sekizden beri/од осум часот; sekiz günden beri/од пред осум дена; • yarından sonra/по утре; çocukluktan sonra/по детство; benden sonra/по мене; senden sonra/по тебе; ondan sonra/по него, по неа; bizden sonra/по нас; sizden sonra/по вас; onlardan sonra/по нив; bundan sonra/по ова; şundan sonra/по тоа; ondan sonra/по она; bunlardan sonra/по овие; şunlardan sonra/по тие; onlardan sonra/по оние; birinden sonra/по некој; birilerinden sonra/по некои; bazısından sonra/по некој; bazılarından sonra/по некои; herkesten sonra/по секој; • benden dolayı (ötürü)/поради мене; senden dolayı (ötürü)/поради тебе; ondan dolayı (ötürü)/поради него, поради неа; bizden dolayı (ötürü)/поради нас; sizden dolayı (ötürü)/поради вас; onlardan dolayı (ötürü)/поради нив; bundan dolayı (ötürü)/поради ова; şundan dolayı (ötürü)/поради тоа; ondan dolayı (ötürü)/поради она; bunlardan dolayı (ötürü)/поради овие; şunlardan dolayı (ötürü)/поради тие; onlardan dolayı (ötürü)/поради оние; birinden dolayı (ötürü)/поради некој; birilerinden dolayı (ötürü)/поради некои; bazısından dolayı (ötürü)/поради некој; bazılarından dolayı (ötürü)/поради некои; herkesten dolayı (ötürü)/поради секој; • müdürden başka/освен директорот; benden başka/освен мене; senden başka/освен тебе; ondan başka/освен него, освен неа; bizden başka/освен нас; sizden başka/освен вас; onlardan başka/освен нив; bundan başka/освен ова; şundan başka/освен тоа; ondan başka/освен она; bunlardan başka/освен овие; şunlardan başka/освен тие; onlardan başka/освен оние; birinden başka/освен некој; birilerinden başka/освен некои; bazısından başka/освен некој; bazılarından başka/освен некои; herkesten başka/освен секој; • dostluktan yana/за пријателство; benden yana/за мене; senden yana/за тебе; ondan yana/за него, за неа; bizden yana/за нас; sizden yana/за вас; onlardan yana/за нив; bundan yana/за ова; şundan yana/за тоа; ondan*

yana/за она; bunlardan yana/за овие; şunlardan yana/за тие; onlardan yana/за оние; ● evden gayri/освен куќа; bizden gayri/освен нас; sizden gayri/освен вас.

Постпозициите *gibi/како; için/за; ile/со; kadar/колку, како, до; diye/дека* е во зборовната група со постпозиции бараат замена во генитив и во македонскиот јазик може да се предадат на следниот начин: **а) со општозависна именска група која содржи предлози:** ● benim ile/со мене; senin ile/со тебе; onun ile/со него, со неа; bizim ile/со нас; sizin ile/со вас; bunun ile/со ова; şunun ile/со тоа; onun ile/со она; ● benim için/за мене; senin için/за тебе; onun için/за него, за неа; bizim için/за нас; sizin için/за вас; bunun için/за ова; şunun için/за тоа; onun için/за она; **б) со дел-реченица:** ● benim diye/дека е мој; senin diye/дека е твој; bizim diye/дека е наш; sizin diye/дека е ваш; bunun diye/дека е на овој; şunun diye/дека е на тој; onun diye/дека е на оној; **в) со прилошка определба:** ● benim gibi/како мене; senin gibi/како тебе; onun gibi/како него, како неа; bizim gibi/како нас; sizin gibi/како вас; bunun gibi/како ова; şunun gibi/како тоа; onun gibi/како она; ● benim kadar/колку мене; senin kadar/колку тебе; onun kadar/колку него, колку неа; bizim kadar/колку нас; sizin kadar/колку вас.

Заклучок

Зборовната група (синтагма) со постпозиција (edat grubu) е многу често употребувана зборовна група во турскиот јазик. Оваа зборовна група се образува од именски збор и постпозиција. Именскиот збор може да биде во номинатив или да го добие генитивниот суфикс (-In), дативниот суфикс (-A) или аблативниот суфикс (-DAn). Постпозициите за именските зборови се врзуваат на различни начини. Во зборовната група со постпозиција кога именскиот збор е во номинатив, постпозицијата за него се врзува без суфикс, но кога именскиот збор е во генитив, датив или аблатив постпозицијата се врзува за него со одредени падежни суфикси. Пр.

Постпозиција со именски збор во номинатив (Yalın durumunda olan isim unsuru ve edat)	Постпозиција со именски збор во генитив (İlgi durumunda olan isim unsuru ve edat)	Постпозиција со именски збор во датив (Yönelme durumunda olan isim unsuru ve edat)	Постпозиција со именски збор во аблатив (Ayrılma durumunda olan isim unsuru ve edat)
öğretmen ile / со наставник	bizim için / за нас	okula kadar / до училиште	bundan dolayı / поради ова
Deniz için / за Дениз	onun için / за него, за неа	bize doğru / кон нас	şundan ötürü / поради тоа
okumak için / за читање	bizim gibi / како нас	size rağmen / наспроти вас	bundan sonra / по ова
çocuk gibi / како дете	sizin gibi / како вас	onlara karşı / наспроти нив	kıştan önce / пред зима
dağ kadar / колку планина	kimin ile / со кого	soğuğa karşı / наспроти ладно	okumadan evvel / пред читање
herkes kadar /	onun gibi /	olaya dair /	sizden yana /

колку сите	како него, како неа	за настан	за вас
tanıtmak üzere / за презентација	senin kadar / колку тебе	havaya göre / според време	bilgiden gayri / освен знаење
konuşmak üzere / при зборување	onun diye / дека е негов/нејзин	sabaha dek / до утро	senden başka / освен тебе
başarı diye / за успех	onun diye / дека е негов/нејзин	size nazaran / наспрема вас	yazdan beri / од лето
bunlar diye/ за овие да	bizim diye / дека е наш	geceye değin / до ноќ	dünden beri / од вчера

Зборовните групи со постпозиција добивајќи ги формообразувачките суфикси во речениците може да имаат функција на прирок (предикат) и прилошка определба (адвербијална определба). Пр. Bu adam, *tavırlarıyla küçük çocuk gibiydi.* / Овој човек, со своите постапки беше како дете. (зборовната група со постпозиција *tavırlarıyla küçük çocuk gibiydi / со своите постапки беше како дете* има функција на прирок/yüklem); Öğrenci sınavı *sabaha kadar* hazırladı. / Ученикот испитот го подготви *до утрото*. (зборовната група со постпозиција *sabaha kadar/до утрото* има функција на прилошка определба за време/zaman bildiren tamlayıcı); Ali, *çok kitap okuduğu için* Türkçeyi çok iyi anlıyor. / Али бидејќи чита многу книги го разбира турскиот јазик многу добро. (зборовната група со постпозиција *çok kitap okuduğu için/бидејќи чита многу книги* во реченицата има функција на прилошка определба за начин/durum bildiren tamlayıcı).

Зборовната група со постпозиција од турскиот во македонскиот јазик се предава со општозависна именска група која содржи предлози, со дел-реченица и со прилошка определба. Во турскиот јазик зборовната група со постпозиција најчесто ги содржи предлозите *ile/со, için/за, gibi/како, kadar/колку, diye/за (да), göre/според, doğru/кон, önce/пред, evvel/пред, dolayı/поради, ötürü/заради, rağmen/наспроти, karşı/наспроти* коишто во македонскиот јазик се предаваат со соодветни еквиваленти. Пр.

<p align="center">Употребата на постпозициите со именски зборови во рамките на зборовната група со постпозиција Edat Gruplarında Edatların İsim Unsurları ile Kullanışı</p>			
<p align="center">ile / со</p>			
Ali ile/ со Али	benim ile/со мене	bunun ile/ со ова	kim ile/ со кого kimin ile/ со кого
Nur ile/ со Нур	senin ile/ со тебе	şunun ile/ со тоа	kimler ile/ со кои
arkadaş ile/со другар	onun ile/ со него, со неа	onun ile/ со она	ne ile/со што
anne ile/ со мајка	bizim ile/со нас	bunlar+ø ile/ со овие	neler ile/ со што сè
kitap+ø ile/ со книга	sizin ile/со вас	şunlar+ø ile/со тие	kendi ile/ со самиот
kalemler+ø ile/ со моливи	onlar+ø ile/со нив	onlar+ø ile/со оние	kendileri ile/ со самите
<p align="center">için / за</p>			
Aziz için/	benim için/	bunun için/	kim için / за кого

WORD GROUPS WITH A POSTPOSITION IN TURKISH LANGUAGE
AND THEIR EQUIVALENCE IN MACEDONIAN LANGUAGE

за Азиз	за мене	за ова	kimin için / за чиј
Canan için/ за Цанан	senin için/ за тебе	şunun için/ за тоа	kimler için/ за кои
arkadaş için/ за другар	onun için/ за него, за неа	onun için/ за она	ne için/ за што
dostlar için/ за пријатели	bizim için/ за нас	bunlar+ø için/ за овие	neler için/ за што сè
kitap için/ за книга	sizin için/ за вас	şunlar+ø için/ за тие	kendi için/ за самиот
kalemler için/ за моливи	onlar+ø için/ за нив	onlar+ø için/ за оние	kendileri için/ за самите
gibi / како			
Bengül gibi / како Бенѓул	benim gibi / како мене	bunun gibi / како ова	kim gibi / како кој kimin gibi / како кој
Ayşenur gibi / како Ајшенур	senin gibi / како тебе	şunun gibi / како тоа	kimler gibi / како кои
baba gibi / како татко	onun gibi / како него, како неа	onun gibi / како она	ne gibi / како што
kedi gibi / како мачка	bizim gibi / како нас	bunlar+ø gibi / како овие	neler gibi / како што сè
çiçek gibi / како цвеќе	sizin gibi / како вас	şunlar+ø gibi / како тие	kendi gibi / како самиот
evler gibi / како куќи	onlar+ø gibi / како нив	onlar+ø gibi / како оние	kendileri gibi / како самите
kadar / колку, како, до			
Başak kadar / колку Башак	bana kadar/ до мене benim kadar/ колку мене	bu+ø kadar / колку ова	kim kadar / колку кој kimin kadar/колку кој
Naciye kadar / колку Наџије	sana kadar/ до тебе senin kadar/ колку тебе	şu+ø kadar / колку тоа	kimler kadar / колку кои
çocuk kadar / колку дете	ona kadar/ до него/неа onun kadar/колку него/неа	o+ø kadar / колку она	ne kadar / колку што
deniz kadar / колку море	bize kadar / до нас bizim kadar / колку нас	bunlar+ø kadar / колку овие	neler kadar / колку што сè
öğrenci kadar/ колку ученик	size kadar / до вас sizin kadar / колку вас	şunlar+ø kadar / колку тие	kendi kadar / колку самиот
binalar kadar / колку згради	onlara kadar / до нив onlar+ø kadar /колку нив	onlar+ø kadar / колку оние	kendileri kadar / колку самите
diye / за, за да			
Orhan diye / за Орхан	ben diye / за да јас benim diye / за мене	bunun diye / за ова	kim diye / за кој kimin diye / за кој
Ayşe diye / за Ајше	sen diye / за да ти senin diye / за тебе	şunun diye / за тоа	kimler diye / за кои
köy diye / за село	o diye / за да тој, таа, тоа onun diye/ за него, за неа	onun diye / за она	ne diye / за што
hava diye / за време	biz diye / за да ние bizim diye / за нас	bunlar diye / за овие	neler diye / за што сè
okuma diye / за читање	siz diye / за да вие sizin diye / за вас	şunlar diye / за тие	kendi diye / за самиот себеси
gülme diye /	onlar diye / за да тие	onlar diye /	kendileri diye /

за смење	onlar diye / за нив	за оние	за самите себеси
göre / според, по			
Leyla'ya göre / според Лејла	bana göre / според мене	buna göre / според ова	birine göre / според еден
Jale'ye göre / според Жале	sana göre / според тебе	şuna göre / според тоа	birilerine göre / според едни
aileye göre / според семејство	ona göre / според него, според неа	ona göre / според она	bazısına göre / според некој
topluma göre / според општество	bize göre / според нас	bunlara göre / според овие	bazılarına göre / според некои
kuruma göre / според институција	size göre / според вас	şunlara göre / според тие	herkese göre / според секој
okullara göre / според училишта	onlara göre / според нив	onlara göre / според оние	
doğru / кон			
Ankara'ya doğru / кон Анкара	bana doğru / кон мене	buna doğru / кон ова	birine doğru / кон еден
Asil'e doğru / кон Асил	sana doğru / кон тебе	şuna doğru / кон тоа	birilerine doğru / кон едни
kıza doğru / кон девојче	ona doğru / кон него, кон неа	ona doğru / кон она	bazısına doğru / кон некој
binaya doğru / кон зграда	bize doğru / кон нас	bunlara doğru / кон овие	bazılarına doğru / кон некои
ağaca doğru / кон дрво	size doğru / кон вас	şunlara doğru / кон тие	herkese doğru / кон секој
göle doğru / кон езеро	onlara doğru / кон нив	onlara doğru / кон оние	
önce (evvel) / пред			
Nur'dan önce / пред Нур	benden önce / пред мене	bundan önce / пред ова	birinden önce / пред еден
Şen'den önce / пред Шен	senden önce / пред тебе	şundan önce / пред тоа	birilerinden önce / пред едни
evden önce / пред куќа	ondan önce / пред него, пред неа	ondan önce / пред она	bazısından önce / пред некој
yoldan önce / пред пат	bizden önce / пред нас	bunlardan önce / пред овие	bazılarından önce / пред некои
tatilden önce / пред одмор	sizden önce / пред вас	şunlardan önce / пред тие	herkesten önce / пред секој
dersten önce / пред час	onlardan önce / пред нив	onlardan önce / пред оние	
dolayı (ötürü) / поради, заради			
Alp'ten dolayı / поради Алп	benden dolayı / поради мене	bundan dolayı / поради ова	birinden dolayı / поради еден
Asu'dan dolayı / поради Асу	senden dolayı / поради тебе	şundan dolayı / поради тоа	birilerinden dolayı / поради едни
evden dolayı / поради куќа	ondan dolayı / поради него, поради неа	ondan dolayı / поради она	bazısından dolayı / поради некој
sudan dolayı / поради вода	bizden dolayı / поради нас	bunlardan dolayı / поради овие	bazılarından dolayı / поради некои

havadan dolayı / поради воздух	sizden dolayı / поради вас	şunlardan dolayı / поради тие	herkesten dolayı / поради секој
dağdan dolayı / поради планина	onlardan dolayı / поради нив	onlardan dolayı / поради оние	
rağmen / наспроти, спротивно			
Ese'ye rağmen / наспроти Еџе	bana rağmen / наспроти мене	buna rağmen / наспроти ова	birine rağmen / наспроти еден
Efe'ye rağmen / наспроти Еџе	sana rağmen / наспроти тебе	şuna rağmen / наспроти тоа	birilerine rağmen / наспроти едни
kuşa rağmen / наспроти птица	ona rağmen / наспроти него/неа	ona rağmen / наспроти она	bazısına rağmen / наспроти некој
gize rağmen / наспроти тајна	bize rağmen / наспроти нас	bunlara rağmen/ наспроти овие	bazılarına rağmen/ наспроти некои
nineye rağmen / наспроти баба	size rağmen / наспроти вас	şunlara rağmen / наспроти тие	herkese rağmen / наспроти секој
aileye rağmen / наспроти семејство	onlara rağmen / наспроти нив	onlara rağmen / наспроти оние	
karşı / наспроти, против, кон			
Fırat'a karşı / наспроти Ф'рат	bana karşı / наспроти мене	buna karşı / кон ова	birine karşı / против еден
Güney'a karşı / наспроти Ѓунај	sana karşı / наспроти тебе	şuna karşı / кон тоа	birilerine karşı / против едни
çocuğa karşı / наспроти дете	ona karşı / наспроти него/неа	ona karşı / кон она	bazısına karşı / против некој
hanıma karşı / наспроти госпоѓа	bizlere karşı / наспроти нас	bunlara karşı / кон овие	bazılarına karşı / против некои
otobüse karşı / наспроти автобус	sizlere karşı / наспроти вас	şunlara karşı / кон тие	herkese karşı / против секој
sinemaуа karşı / наспроти кино	onlara karşı / наспроти нив	onlara karşı / кон оние	

При писменото преведување од турски на македонски јазик, преведувачот прво ги преведува постпозициите од зборовните групи со постпозиција, потоа целата зборовна група со постпозиција, а на крај реченицата. Затоа, многу е корисно преведувачот да ја познава структурата на зборовните групи со постпозиција во турскиот јазик, нивните специфичности и начини на предавање во македонскиот јазик. За таа цел во трудот приложивме најчести решенија за предавање на зборовните групи со постпозиција.

Користена литература

- [1] Doğan, Enfel. (2012). *Türkçe Cümle Bilgisi I*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- [2] Hatiboğlu, Vecihe. (1982). *Türkçenin Sözdizimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları.
- [3] Karahan, Leylâ. (2012). *Türkçede Söz Dizimi*. Ankara: Akçağ.
- [4] Özkan, Mustafa. Pıllancı Hülya. (2012). *Türkçe Cümle Bilgisi. I-II*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- [5] Özkan, Mustafa. Sevinçli, Veysi. (2012). *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*. İstanbul: Akademik Kitaplar.
- [6] Yelten, Muhammet. Açıköz, Halil. (2008). *Kelime Grupları*. İstanbul: Doğu Kütüphanesi.

- [1] Ѓуркова, Лилјана Минова (2000). *Синтакса на македонскиот стандарден јазик*. Скопје: МАГОР.
- [2] Саздов, Симон (2008). *Современ македонски јазик 3*. Скопје: Табернакул.

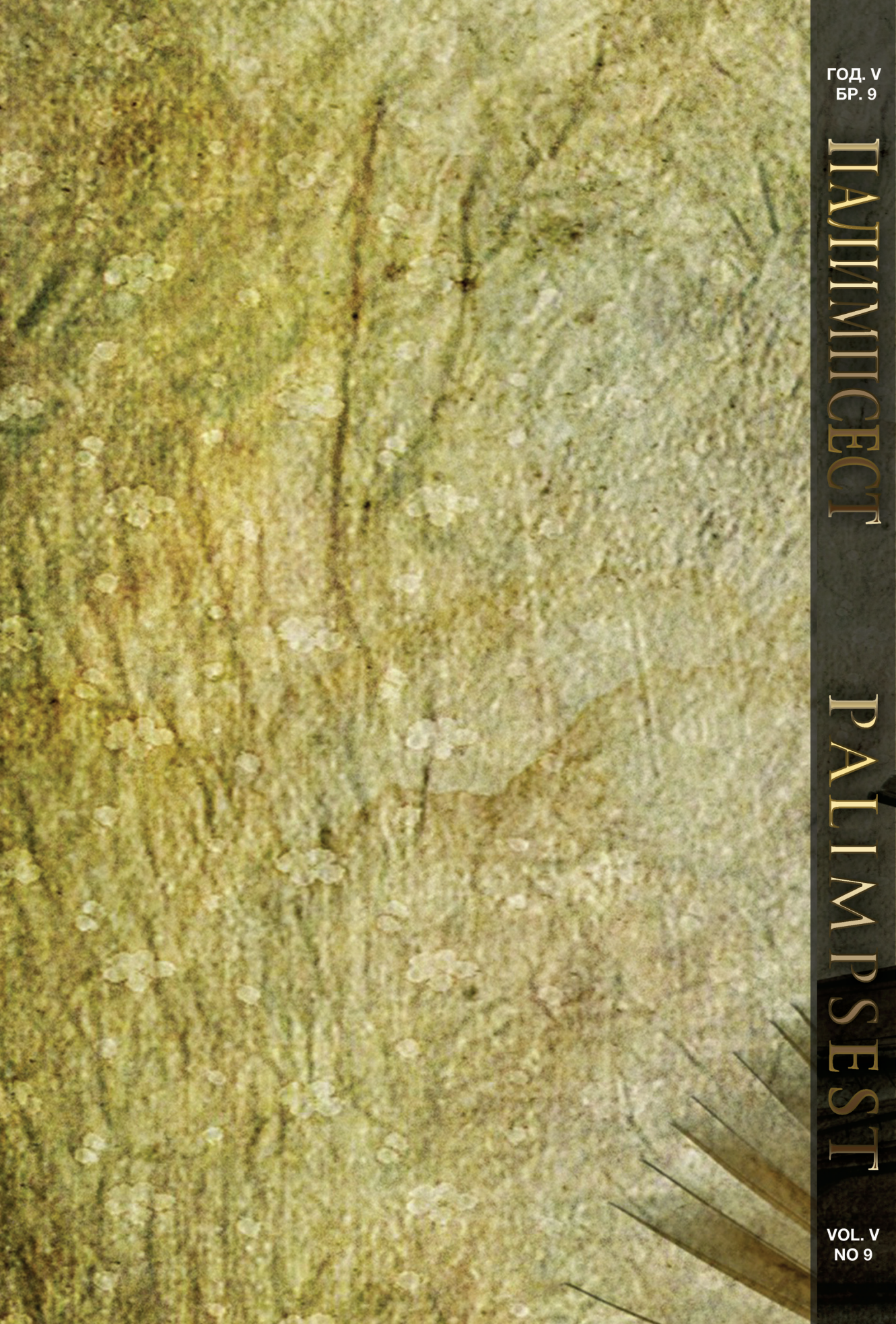
Marija Leontik

Goce Delchev University, Stip

Word Groups with a Postposition in Turkish Language and their Equivalence in Macedonian Language

Abstract: A word group with a postposition (edat grubu) is formed from a noun word and from a postposition. Ex. Ali ile / со Али / with Ali. This paper analyzes word group with a postposition in Turkish language and their equivalence in Macedonian language.

Keywords: *word group, postposition, Turkish language, Macedonian language.*

ГОД. V
БР. 9

ПАЛИМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. V
NO 9